

Grootse montage, geen ontroering

Gebeurtenis: toneelstuk *Koningin*

Lear Naar: William Shakespeare

Door: Toneelgroep Amsterdam **Au-**

teur: Tom Lanoye **Regie:** Eric de

Vroedt **Met:** Frieda Pittoors, Gijs

Scholten van Aschat, Janni Goslinga,

Vanja Rukavina, Roeland Fernhout,

Alwin Pulinckx, Jip van den Dool en

Hélène de Vos **Decor:** Maze de Boer

Gezien: 3/4 Stadsschouwburg Gro-

nningen **Publiek:** 378 (zaterdag 265)

★☆☆☆☆

Shakespeare spelen. Dat doen we al een tijdje en *King Lear* is een van de grote tragedies, het stuk over de koning die aan het eind van zijn leven besluit zijn rijk te verdelen onder de drie dochters. De prijs gaat naar degene die 'het meest van hem houdt'. Zijn lievelingsdochter, de jongste, voelt echter niets voor die competitie. Daarna gaat alles fout wat fout kan gaan.

Tom Lanoye, de Vlaming die met prachtige lauweren is behangen, pakt het gegeven op voor een nieuwe vertelling. Hij schuift lijnen in elkaar en deponeert het uitgangspunt bij een internationaal opererend familieconcern. Ooit floreerde het, maar de crisis slaat toe, terwijl de o Elisabeth Lear de zaak met ijzeren hand leidt. Ze is een grillige

oude dame, Alzheimer lonkt, en in radeloze machtswellust voert zij een splitsing van het bedrijf door. Tijdens een meeting in de boordroom werpt ze haar drie zoons de kluif toe, bewapend met een uitgeschreven verhaal als troonrede. De toegewijde adviseur Kent (Scholten van Aschat), een boezemvriend inmiddels, raadt het haar af. Tevergeefs. Ze belanden in de ellende, als de jongste zoon het aanbod weigert. Als haar favoriet heeft hij wat anders op het oog: iets in de sfeer van microfinanciering. Abrupt raakt zijn moeder de controle kwijt, ze gebiedt die jongen op te rotten en het resultaat laat zich raden. Gezamenlijk gaan ze de ontredde-ning tegemoet.

Naar de eisen van onze tijd is *Koningin Lear* een psychologisch drama – twee rivaliserende schoondochters bemoeien zich ook met de affaire – maar de plot blijft niet geloofwaardig overeind, ondanks de suggestie van een happy ending. Hoewel, de opening van een groots gemonteerde voorstelling bij Toneelgroep Amsterdam is fascinerend, met name door de spannende encscenering in een torendecor.

Naar analogie van William Shakespeare hanteert Lanoye de vorm, verfijnd van taal in breedvoelige monologen. Geen moment

ontstaat dan ook de verleiding op zoek te gaan naar de verschillen met het originele werk. Toch treft de schrijver het niet, omdat diverse acteurs (met uitzondering van Janni Goslinga, Vanja Rukavina en Gijs Scholten van Aschat) er in blijven steken. Slechts een enkele scène grijpt je bij de strot, zoals de confrontatie tussen Elisabeth en haar dierbare personal assistant Oleg, een fraaie rol van Rukavina. En Frieda Pittoors als Koningin Lear? Zij imponeert in tekstbeheersing en de aftakeling van haar personage. Overgave en ontroering brengt ze echter niet teweeg. Ik moest denken aan de machtige acteur Albert van Dalsum, destijds. Van hem werd gezegd dat we King Lear zagen als Albert van Dalsum...

JACQUES J D'ANCONA